

# Lännen Kalaleaderin toimeenpano ja toimintatapauudistus

1.	Kalaleader-toiminnasta ja kehittämistarpeista.....	2
2.	Hankelaadun kehittäminen.....	3
2.1.	Hankevalmistelun kehittäminen.....	3
2.2.	Kustannusten määrittely.....	3
2.3.	Viestinnän kehittäminen.....	3
2.4.	Hankeriskien tunnistaminen ja niiden hallinta.....	4
2.5.	Hankearvioinnin kehittäminen.....	4
2.6.	Kannustimet laadun kehittämiseen.....	5
2.7.	Vaikuttavuus.....	5
3.	Pienimuotoiseen toimintaan liittyvät riskit ja haavoittuvuus ja henkilöressurssien vähyys.....	5
4.	Aktivoinnin tehostaminen.....	5
4.1.	Hankeaktivointi ja neuvonta nyt ja jatkossa.....	5
4.2.	Tiivistetty yhteistyö maaseutu-leadereiden kanssa.....	6
4.3.	Tiivistetty yhteistyö elinkeinonkehittäjien kanssa.....	6
4.4.	Eriyisesti osallistettavat kohderyhmät.....	7
5.	Uusia toimintatapoja.....	7
5.1.	Kalajaostotyöskentelyn kehittäminen.....	7
5.2.	Verkostomainen toimintatapa.....	7
5.3.	Teemaryhmät.....	7
6.	Työnjako ja rahoituslinjaus Leader-ryhmien kanssa.....	8

## 1. Kalaleader-toiminnasta ja kehittämistarpeista

Tarve kalaleader-toiminnan kehittämiseksi tulee useasta tekijästä.

Kalaleaderin toiminta-alue on laajentunut kattamaan koko Satakunnan ja kuntamäärä on tuplaantunut aiemmilta kausilta. Mukana on aiempaan verrattuna enemmän sisämaata ja sisävesiä ja edelleen myös merenrannikko. Vaikka toiminta-alue laajentuu huomattavasti, ei potentiaalisia elinkeinokalatalouden hanketoimijoita tule samassa suhteessa lisää, koska laajennusalueet ovat sisävesiä, joilla elinkeinokalatalous on perinteisesti ollut pienimuotoisempaa. Toimijoiden absoluuttinen määrä kuitenkin lisääntyy nykyisestä.

Hankerahoitus on saatu sidottua helposti, mutta hankkeiden laatu on jättänyt toivomisen varaa erityisesti viestinnän ja resurssitehokkuuden osalta. Hankkeita on toteutunut vajaina, niiden toteutus on keskeytynyt tai ne ovat jääneet jopa kokonaan toteuttamatta.

Kalajaoston toiminnassa on hyödyntämätöntä potentiaalia, mikä saadaan käyttöön mm. nostamalla jaoston jäsenten sitoutumisastetta ja hyödyntämällä jäsenten verkostoja tietoisesti kehittämistyössä. Jaoston toiminta on nykyisellään rajautunut lähinnä kokouksiin ja välillä on jopa ollut haasteita saada kokouksista päätösvaltaisia. Jaostolla on voimassa olevat säännöt. Kalajaoston puheenjohtaja valitaan vuosittain, mutta varapuheenjohtaja ei ole pakollinen.

Lännen Kalaleaderin toiminta-alue on monipuolinen, elinkeinokalataloutta harjoitetaan kaikilla sen sektoreilla ja alueella on kokonaisia tuotantoketjuja. Toimijoita kalatalouden lähisektoreilla on paljon, erityisen potentiaalisena nähdään elintarvikesektori, kehittämisosaamista ja organisaatioita on kattavasti. Toimintaympäristö, myös henki, on suotuisa elinkeinokalatalouden kehittämiseksi.

Sekä alue, kunta että toimijalisäys vaativat lisäresurssia aktivointiin, toimintatapojen tehostamista ja päivittämistä. Kehittämistoimien mahdollistamiseksi aktivaattorin lisäksi kalaleaderille työskentelee osa-aikainen koordinaattori. Kalaleaderin henkilöstöresurssit kaudella 21–27 ovat n. 1,3 htv. Niukkoja henkilöresursseja turvataan päivittämällä kalaleaderin toimintaohje laatukäsikirjaksi, johon kuvataan mm. Toimenkuvat ja prosessit. Kalatalouden yhteiskunnallisen merkityksen ennakoidaan kasvavan ja sen myötä myös kysynnän elinkeinokalatalouden kehittämishankkeille. Kalaleaderin tuottamia palveluita vastaamaan kasvavaan kysyntään jäsenetään osana laatukäsikirjaa. Osallistuminen kansallisen verkoston toimintaan tukee sisäistä kehittämistoimintaa ja kalaleader-toiminnan kansallista kehittämistä.

Kalajaoston työskentelyä kehitetään ja jaoston jäsenten sitoutumisastetta nostetaan jäsentämällä jaoston tehtäviä, jaostotyöskentelyn koulutuksin ja perehdyttämällä jäsenet huolella strategiaan ja sen toimeenpanoon. Myös yhteydenpitoa henkilöstön ja jaoston jäsenten kesken tehostetaan tavoitteena tutustuttaa jaoston jäsenet toisiinsa ja tehdä näkyväksi heidän verkostojaan. Jaoston jäseniä roolitetaan heidän asiantuntemuksensa ja kiinnostuksensa mukaan mm. teemaryhmien toimintaan ja kalaleaderin edustajiksi esimerkiksi hankkeiden ohjausryhmiin.

Aktivointia, paikallista osallistavuutta ja viestintää tehostetaan verkostomaisella työtavalla ja Leader-yhteistyöllä. Yhtenäinen ja yleisesti tunnistettava kalaleader-toimintatapa, jonka muodostumista tukee kansallinen verkostotyö, auttaa viestinnässä. Kalajaoston jäsenten verkostoja hyödynnetään paitsi aktiivoinnissa myös uusien hankemahdollisuuksien tunnistamisessa. Teemaryhmätoiminta mahdollistaa

aiempaa useampien ihmisten aktiivisen, mutta omaehtoisen osallistumisen kalaleader-toimintaan. Teemaryhmien kokoontumiset voivat olla Leader-ryhmien kanssa myös yhteisiä. Kalaleader, aktivaattori, koordinaattori tai jaoston jäsenet, osallistuvat aktiivisesti olemassa oleviin verkostoihin ja niiden kehittämiseen, mutta myös uusien verkostojen kokoamiseen. Uusia hankehakijoita, avauksia ja uudentyypisiä hankkeita sekä uutta yhteistyötä tavoitellaan uusien alueiden lisäksi myös sektorin ulkopuolelta, yhteistyöhankkeina ja monirahastoisesti. Hanketoimintaan on haettu vaikuttavuutta ja resurssitehokkuutta tehostamalla viestintä-, kestävyys- ja yhteistyövaateita. Hankkeiden laatua edistetään kiinteäksi osaksi strategiaa sisällytetyjen ohjaavien arviointikriteereiden, erillisen viestintähankkeen ja hankesuunniteluoppaan avulla. Onnistuneella omalla ja hankkeiden viestinnällä varmistetaan ja laajennetaan hankkeiden vaikuttavuutta. Viestinnästä on laadittu erillinen suunnitelmansa (Strategian liite 7.). Hankkeiden aikaista vuorovaikutusta, ohjausta ja seuranta lisätään. Myös mahdollisuus vaiheistettuun rahoitukseen pienentää osa tai alitoteutumisen riskiä silloin kun kyseessä on pitkä, laaja tai suuri hanke.

## 2. Hankelaadun kehittäminen

Hanketyöskentelyn vaiheissa on ilmeisiä kehittämistarpeita. Hankkeiden valmistelussa tyypillisesti ongelmia on hankesuunnitelman tarkoituksen ymmärtämisessä. Looginen kuvaus kustannukset-resurssitoimenpiteet-tavoitteet -ketjun osalta. Lisäksi kustannusten kohtuullisuuden osoittamisen keinot ovat monille hankehakijoille vieraita.

Hankkeen hallinnoinnin ja suunnittelun ongelmana vaikuttaa olevan myös kustannusten määrittely ja seuranta. Tämä ilmenee erityisesti siten, että huomattava osa hankkeista on toteutunut vajaamääräisenä. Tämä johtuu osassa hankkeista alkuperäisen kustannusten määrittelyn epäonnistumisesta, osassa puolestaan toimenpiteiden toteuttamisen epäonnistumisena. Vaikka suuri osa näistä selittyy covid19-pandemian aiheuttamilla äkillisillä muutoksilla toimintaympäristössä, voidaan toimintaa kehittämällä vähentää tapauksia.

### 2.1. Hankevalmistelun kehittäminen

Kalaleader tarjoaa kaikkien hakijoiden käyttöön ohjatun hankesuunnittelupohjan. Suunnittelupohja sisältää suositeltavat ja tarpeelliset väliotsikot sekä kuvauksen kyseisen suunnitelman osan sisällöstä perusteluineen. Lisäksi jokaiselle hankehakijalle tarjotaan aktivaattorin apua suunnitelman tekemisessä.

### 2.2. Kustannusten määrittely

Kustannusten määrittely on yhtenä osana hankesuunnittelupohjassa. Ohje sisältää paitsi kustannusten perusteluosan, myös käytännön ohjeet kilpailutusten järjestämiseen ja tarjousten esittämiseen siten että niiden käsittely sekä kalaleaderin hallinnossa, että ELY-keskuksessa on vaivatonta. Edelleen aktivaattori tarjoaa apuaan kustannusten kohtuullisuuden määrittämiseen.

### 2.3. Viestinnän kehittäminen

Kalaleaderin viestii erillisen suunnitelman mukaan (Strategian liite 7). Kalaleaderin rahoittamien hankkeiden viestinnälle on asetettu vaateita strategian kautta. Toiminnan tunnettuutta lisäämällä voidaan saada uusia resursseja. Hanketoimijat tarvitsevat koulutusta ja tukea toteuttamiensa hankkeiden viestintään. Hankeviestintää tuetaan erillisellä viestintähankkeella, jonka palvelut ovat kalaleaderistä rahoitusta saaneiden hankkeiden käytössä. Hankkeen sekä viestii yhteistyössä että neuvoo hanketoimijoita viestinnässä esim. Somenäkyvyyden nostamiseksi. Kalaleader-rahoituksen näkymistä hankkeiden

viestinnässä edellytetään jatkossa sitovammin.

## 2.4. Hankeriskien tunnistaminen ja niiden hallinta

Hankkeet ohjataan tunnistamaan niihin liittyviä riskejä jo suunnitteluvaiheessa. Erityisen tärkeää on, että pitkäkestoiset ja kustannuksiltaan suuret hankkeet tekevät riskinarvioinnin jo hankkeen hakuvaiheessa. Tyypillisiä kaikille hankkeille yhteisiä riskejä ovat esimerkiksi seuraavat.

- Hankeosallisten sitouttaminen epäonnistuu
- Hanketyöntekijän valinta epäonnistuu
- Hankkeen perusoletus osoittautuu vääräksi tai muuttuu hankkeen aikana
- Sää- ja saalisvaraukset muuttavat hankeaikataulua

Erityisesti kustannuksiltaan suurien ja kestoajaltaan pitkien hankkeiden osalta hankkeiden seurannan vaikeus aiheuttaa riskin hankkeen tuen ja koko kehityksen tehokkaalle käytölle. Tällaisten hankkeiden eduksi on tunnistettu mahdollisuus laajempaan vaikuttavuuteen, mutta tunnistettu riski pienentää tätä mahdollisuutta.

Riskien hallintaa kehitetään paitsi hankevalmistelua kehittämällä, myös siten että laajat hankkeet pyritään jakamaan pienempiin osahankkeisiin. Tällaisissa tapauksissa kaikki osat suunnitellaan ennalta, ja yhteiskustannukset määritetään. Jokaiselle osahankkeelle määritetään itsenäiset tavoitteet ja mittarit, eli osat palvelevat yksinäänkin strategian edistämistä.

Tällaista osahankkeista koottua kokonaisuutta hyväksyttäessä kalaleaderin hallitus varaa kehiksestä varat kaikille osille alussa esitetyn kustannusarvion mukaisesti, mutta tekee puoltopäätöksen vain ensimmäisestä osasta. Jatkohankkeiden hankehakemukset jätetään ja käsitellään vasta kun ensimmäisen osan tuloksien osalta on voitu varmistua hankkeen etenemisestä. Tämä mahdollistaa myös jatko-osien aikataulun, toimenpiteiden ja kustannusten tarkemman arvioinnin, ja mahdollisuuden hankkeen toimenpiteiden ja mittakaavan sopeuttamiseen aiempien osien osoittaman tarpeen mukaan. Tämän ansiosta laajalle hankkeelle ei tarvitse sitoa tarpeettoman suurta kehystä pitkäksi aikaa.

Hankkeiden arviointijärjestelmä on suunniteltu siten että se mahdollistaa jatkohankkeiden käsittelyn samalla asteikolla kuin muidenkin hankkeiden.

## 2.5. Hankearvioinnin kehittäminen

Hankkeiden valintaa ja strategianmukaisuuden tarkastelua kehitetään uusimalla valintamenettely ja -kriteeristö (Strategian Liite 5. Arviointilomake ja -ohjeet, luonnos). Hanketta ei enää valintamenettelyssä kohdisteta yksittäiselle painopistealueelle, vaan se jaetaan prosenttiosuuksina kaikille niille painopisteille, joita sen katsotaan arvioinnin perusteella toteuttavan.

Arviointia yhdenmukaistetaan osoittamalla selkeät kriteerit kullekin arvioitavalle kohteelle. Kaikille hankkeille riippumatta rahoituslinjasta käytetään samoja arviointiperusteita, ellei jaosto ole osoittanut erillishauulle muuta arviointimenettelyä ennen haun alkua. Arviointilomake ja kriteerit ohjeineen ovat julkiset ja näin myös hankehakijat voivat etukäteen arvioidaan hankesuunnitelmansa vastaavuutta strategiaan.

Arviointikäytäntöä kalajaostossa kehitetään. Kalajaoston jäsenet voivat halutessaan ennakoarvioida hankkeet jo tutustuessaan hankehakemuksiin. Ennakoarviot esitetään kokouksen ulkopuolella.

Menettelyn tarkoitus on helpottaa erilaisten näkökulmien esille tuontia hankevalinnan yhteydessä. Hankkeiden arviointi, pisteytys ja rahoituspäätökset tehdään kalajaoston kokouksessa.

## 2.6. Kannustimet laadun kehittämiseen

Hankkeiden laatutyössä tärkeimmiksi tunnistettuja tehtäviä ovat hankkeen suunnittelu, viestintä sekä toteutuksen onnistuminen. Nämä asiat ovat esillä valintakriteereissä. Valintakriteerien avulla hanketoimijoita ohjataan käyttämään hankkeiden valmistelussa tarjottavia apukeinoja, samoin viestinnässä tarjolla olevia palveluita.

Useita hankkeita toteuttavia, kokeneita hanketoimijoita palkitaan hanketoiminnan laadukkuudesta arvioimalla osaamista aiempien hankkeiden avulla. Vastaavasti kokeneilta hanketoimijoilta myös odotetaan parempaa hankeosaamista. Arviointi toteutetaan valintakriteerien avulla.

## 2.7. Vaikuttavuus

Hanke onnistuu, kun sen toimet ovat onnistuneet eli toimien kohteessa on tapahtunut kehitystä. Vaikuttavuutta tulee vasta kun hankkeen toimenpiteet vaikuttavat muuallakin kuin ainoastaan toimenpiteiden kohteessa. VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN on keskeistä vaikuttavuuden kannalta, koska ne mahdollistavat uusien toimintatapojen tai tietojen jalkauttamisen käytäntöön.

# 3. Pienimuotoiseen toimintaan liittyvät riskit ja haavoittuvuus ja henkilöressurssien vähyys

Pienimuotoisuuden riskit liittyvät erityisesti aktivointitoiminnan resursseihin ja haavoittuvuuteen. Uusien hankeaihioiden tunnistaminen, synnyttäminen ja jalostaminen vaativat jatkuvaa resurssin käyttöä. Aktivaattorin panos hankkeiden ohjauksessa on ollut merkittävä. Tulevaisuudessa tätä panosta voidaan korvata osoittamalla hankkeiden ohjausryhmiin myös kalajaoston jäseniä taustansa ja jääviystilanteen huomioon ottaen.

Kansallisen aktivaattoriverkoston avulla erityisesti investointien neuvonnan osalta riskiä voidaan merkittävästi vähentää. Hankkeiden osalta hankeaihioiden tunnistamista laajennetaan alueen sisällä maaseutu-Leadereiden henkilöstöä kouluttamalla siten, että aihioita voidaan vähintään tunnistaa myös muutoin kuin aktivaattorin avustuksella. Tämä myös tehostaa alueen heikkojen signaalien havainnointia.

Yleistä resurssien vähyttä helpottaa olennaisesti resurssien nostaminen yhdestä henkilötyövuodesta toisella osa-aikaisella työntekijällä. Mahdollisuus töiden jakoon mahdollistaa myös tehokkaamman aikataulututtamisen, mikä näkyy työajan parempana hyödyntämisenä ja asiakkaille saavutettavampana palveluna.

# 4. Aktivoinnin tehostaminen

## 4.1. Hankeaktiointi ja neuvonta nyt ja jatkossa

Kalaleaderin vaikuttavuus tulee sen rahoittamien hankkeiden, aktivoinnin ja yhteistyön kautta.

Kaudella 2014–2021 aktivaattorin työ on jakautunut hankeaktiointiin ja yritystoimijoiden neuvontaan. Jatkossa hankeaktiointi kattaa paitsi uusien hankkeiden ja hanketoimijoiden etsimiseni myös käynnissä

olevien hankkeiden ohjauksen, neuvonnan ja seuranta. Yritystoimijoiden neuvonta koostuu pääasiassa investointitukien hakemiseen liittyvästä neuvonnasta; hankkeiden suunnittelusta, kilpailutuksessa avustamisesta ja Hyrrä-järjestelmän teknisestä avusta. Lisäksi toimijoita tuetaan yleisemmin yritystoiminnan kehittämistä, esittelemällä erilaisia toimintavaihtoehtoja, alan uutuuksia sekä neuvomalla alan verotukseen ja sääntelyyn liittyvissä asioissa. Uusien yritysten ja alueelle muuttavien yritysten aktivointi on myös yritysneuvontaa, mutta siitä ei välttämättä seuraa välittömästi mitattavia tuloksia.

#### 4.2. Tiivistetty yhteistyö maaseutu-leadereiden kanssa

Lännen Kalaleader toimii kuuden maaseutu-Leaderin alueella. Maaseutu-Leaderit on osallistettu aiempia kausia syvällisemmin uuden kauden valmisteluun ja myöhemmin strategian toimeenpanoon. Yhteistyötä leader-ryhmien kanssa tehdään aktivoinnissa, mutta myös hanketasolla.

Hankkeissa Leader-yhteistyön avulla lisäarvoa ja uudenlaisia hankkeita voidaan saavuttaa esimerkiksi verkosto- ja yritysryhmähankkeilla, joissa kalatalouden ammattikenttää voidaan tuoda lähemmäs muuta elintarvikeketjua. Alkutuotannon osalta maatalouden tai kalatalouden sivutoimimisuksien ristiin hyödyntämistä tai jalostuksessa uusien raaka-aineiden tuotteistamista.

Rahastojen välisiä (monirahastoisia) hankkeita nähdään voitavan edistää erityisesti sisävesillä, missä kaupallisen kalastuksen, vesiympäristön hoidon ja virkistyskäytön yhteisiä päämääriä voidaan edistää luomalla hankekehityksiä, joissa toimenpiteillä vahvistetaan vesille pääsyä, helpotetaan kalastuksen harjoittamista ja parannetaan ympäristön tilaa. Käytännön esimerkki tällaisesta hankkeesta on veneenlaskupaikkojen rakentaminen, mikä mahdollistaa vesille pääsyn kalastajille, veneilijöille ja hoitokalastuksen harjoittajille.

Käytännössä yhteistyötä mahdollisia uusia resursseja ja toimintatapoja ovat esim

- Tieto- ja materiaalipankki henkilöstölle jaettuna kanavana Teamsiin
  - Hankeaihiot wikiksi, ohje hankeaihioiden täyttöön ja selaamiseen.
- Perehdytystilaisuudet ja ajankohtaiskatsaukset kaikelle henkilökunnalle.
  - Leader-ryhmien henkilöstö perehdytetään tunnistamaan kalaleaderiin kelpoiset tai liittyvät hankeaihiot ja hakemaan yhteistyöhön mukaan aktivaattori.
  - Kalaleader tiedottaa Leader-ryhmiin toiminnastaan ja päätöksistään.
  - Ajankohtaiskatsaukset maaseutuleadereiden hallituksille.
  - Toiminnanjohtajat kutsutaan kalaleaderin hallituksen kokouksiin säännöllisesti ja aktivaattori kutsutaan säännöllisesti maaseutuleaderin kokouksiin
  - Kalaleaderin hallitus mukaan Leader-ryhmien hallituskoulutuksiin
- Julkinen tiedottaminen yhteisissä kanavissa
  - Leader-ryhmien nettisivujen linkittäminen kalaleaderin kanssa ristiin.
  - Kalaleader-neuvonta yhdeksi palveluksi myös Leader-ryhmien verkkosivuille
  - Yhteisviestintä ja tilaisuudet sekä tilaisuuksiin osallistuminen molemminpuolisesti

#### 4.3. Tiivistetty yhteistyö elinkeinonkehittäjien kanssa

Alueella elinkeinoelämää kehittää useita kuntien omia tai yhteisiä kehittämissyhtiöitä, esimerkiksi Ukipolis Oy Uudessakaupungissa ja PrizzTech Oy Porissa. Lisäksi sektorittaisia kehittäjiä ja kehittäjäroolissa toimivia ovat mm. Satafood Huittisissa ja Pyhäjärvi-instituutti Eurassa.

Lisäksi useissa kunnissa on oma elinkeinojen kehityksestä vastaava viranhaltija tai yksikkö.

Kalaleader toimii yhteistyössä näiden organisaatioiden kanssa tarjoten apuaan hankkeiden suunnittelussa, verkostojen muodostamisessa sekä rahoituksen hakemisessa.

Elinkeinotoimijat osallistuvat myös luvussa 5.3 esiteltävään teemaryhmätoimintaan.

#### 4.4. Erityisesti osallistettavat kohderyhmät

Kumppaneita on kartoitettu ja ryhmitetty sidosryhmäanalyysin avulla. Sieltä nousseena kaudella 21-27 erityisiä osallistettavia ja viestinnässä huomioitavia kohderyhmiä ovat oppilaitokset ja tutkimuslaitokset, kunnat, Leader-ryhmät, elintarvikesektori ja yritystoiminnan kehittäjät alkutuottajien, yrittäjien ja hanketoimijoiden lisäksi. (Liite 4. Verkostoanalyysi).

## 5. Uusia toimintatapoja

### 5.1. Kalajaostotyöskentelyn kehittäminen

Kaudella 2014-2020 kalajaoston työskentely on ollut pääsääntöisesti hankkeiden arviointiin liittyvää, kokouksissa tapahtuvaa päätöksentekoa.

Covid-19 pandemian aikana hallitus aloitti uusia kokouskäytäntöjä, mikä auttoi myös yhteydenpidossa. Tätä toimintaa halutaan jatkaa ja kehittää tulevalla kaudella siten, että kokouskäytäntöjä saadaan edelleen sujuvoitettua. Rahoitustoiminnan jakaminen kahteen erilliseen toimenpiteeseen edellyttää sujuvia kokous- ja arviointimenetelmiä.

Arviointimenetelmissä pyritään tarkempaan analyysiin, ennakoivaan työskentelyyn ja jaoston jäsenten asiantuntijuuden kehittämiseen.

Jaostotyöskentelyn lisäksi hallituksen jäsenten toimintaa verkostojen kehittämisessä ja aktivoinnissa rohkaistaan.

### 5.2. Verkostomainen toimintatapa

Verkostoanalyysin yhteydessä on kuvattu toimintatavan kehittämistä verkostoja kehittämällä. (Liite 4 Verkostoanalyysi)

### 5.3. Teemaryhmät

Ohjelmakaudella 2014-2020 testattiin käytäntöä, jossa eri kehittäjistä ja hanketoimijoista verkoistoitua ryhmää käytettiin toisiinsa linkittyvien kehittämishankkeiden innovaattoreina. Syntyneillä hankkeilla ja niiden yhteisvaikutuksilla voidaan arvioida olevan enemmän vaikuttavuutta kuin yksittäisillä hankkeilla. Tätä menetelmää laajennetaan ohjelmakaudella 2021-2027 teemaryhmiksi.

Hankkeiden laatua ja vaikuttavuutta kehitetään perustamalla teemaryhmiä toimialojen, painopisteiden ja hanketyyppien perusteella, ilmenneen tarpeen mukaisesti. Teemaryhmien tarkoitus on konkretisoida kalaleaderin verkostoa saattamalla yhteen erilaisia alan toimijoita; tutkijoita, oppilaitoksia, kehittäjiä, paikallisviranomaisia ja yrittäjiä sekä yksittäisiä eri alojen asiantuntijoita toiminta-alueen eri puolilta. Myös alueen maaseutu-Leaderit osallistuvat teemaryhmiin.

Teemaryhmät eivät ole päätöselimiä, mutta niihin nimetään kalajaostosta edustajia. Teemaryhmien toiminta on suunnitelmallista, mutta vapaamuotoista. Ryhmien tehtävä on löytää ja jalostaa hankeideoita,

löytää hankkeisiin verkostomaisesti toimivia toteuttajapartnereita ja auttaa liittämään hankkeiden teemoja toisiinsa. Tämän yhteen kytkemisen arvioidaan nostavan hanketoiminnan vaikuttavuutta verrattuna erillisinä syntyneisiin, yksittäisten hanketoimijoiden vetämiin hankkeisiin.

Syntyneiden hankkeiden tuloksia ja etenemistä seurataan teemaryhmissä hankkeiden vetäjien esittelyjen ja raportoinnin mukaisesti.

Maaseutu-Leadereiden osallistumisella taataan tiedon leviäminen alueille ja mahdollistetaan myös yhteisrahoitteisten hankkeiden syntyminen. Rahoituksen monipuolistuminen mahdollistaa laajempien ja vaikuttavampien hankekokonaisuuksien syntyminen.

## 6. Työnjako ja rahoituslinjaus Leader-ryhmien kanssa

Kalaleader-hankkeet liittyvät suoraan elinkeinokalatalouden kehittämiseen. Maaseutuohjelmasta, joko ELY-keskuksesta suoraan tai Leader-ryhmien kautta, rahoitetaan esimerkiksi kalastusmatkailutoimia, jotka ovat kytköksissä maaseutumatkailuun, maatalouteen tai muuhun liiketoimintaan sekä vesistöjen hoitoa.

Kaikkien hankkeiden osalta määritetään rahoituksen ensisijaisuus. Ellei kalaleader-rahoitus ole selkeästi ensisijainen, rahoitusta ei tehdä kalaleaderin kehiksestä ilman erityisiä perusteluita. Kalajaosto arvioi perustelun.